

OPPEGÅRD HISTORIELAG

Medlemsblad Nr. 2/2024

Området rundt Kollen og Kullebund hovedgård. Bildet er fargelagt av Terje Ilhe.

Kollen er den lille hundremeterskogen som ligger bak stabburet, like ved Kullebund gård, også kalt Hovedgården. Stabburet ble bygget på 1700-tallet. Kollens areal er begrenset av Kolbotnveien mot nord, Skiveien mot øst, Jernbanen samt Theodor Hansens vei og Sentrumsbygget i vest. Dette er det eneste skogsområde som ligger tett på Kolbotn sentrum i dag.

Kollen var i generasjoner den foretrukne møteplassen i Kolbotn-området med det flotteste parkområdet. For eldre med sin barndom på Kolbotn, var dette stedet nesten som vår egen «St. Hanshaugen». I 1921 kom et paviljongbygg med et lite bakeri og kafeteria til Kollen. Bygget ble flyttet hit fra den store jubileumsutstillingen 1914 i Frognerparken. Mannen som sto bak var forretningsmannen Emil Nilsen, også kalt Gåse-Nilsen, som eide Kollen. Han startet Nidar sjokoladefabrikk i 1912 etter flere år som reisende for Freia. Han var også en av stifterne av Landstormen i 1916.

Styret og kontaktpersoner i Oppegård historielag 2024

Steinar Karlsrud, leder, tlf. 95879936, e-post steinar.karlsrud@gmail.com

Ragnfrid Kirkeberg Pedersen, nestleder, tlf. 92 40 16 63,
e-post ragnfrid.kirkeberg@gmail.com

Sonja Finstad Andersen, kasserer, tlf. 48125036 , e-post sonja.finstad@gmail.com

Berit Scheen, sekretær, e-post berit@scheen.net

Siri R. Iversen, styremedlem, tlf. 93431105, e-post siri.iversen@gmail.com

Einar Skillebekk, styremedlem, tlf. 92050595, e-post skillebekk.einar@gmail.com

Gunnar Rogneflåten, styremedlem, tlf. 48496908,
e-post gunnar.rogneflaaten@gmail.com

E-post til historielaget: oppegard.historielag@gmail.com

Postadresse: Oppegård historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

Nettside: <https://oppegard.historielag247.no/>

Facebook-side: Oppegård historielag

Revisor: Erling Bjarkø

Medlemsbladet: Odd-Ståle Indreide og Siri Iversen

Kalenderen: Kontaktperson Severin Breivik, tlf. 92888487, e-post cvrin@live.no

Valgkomité: Gunnar Bjørland, Terje Fredriksen og Sonja Birkeland

Gjersjøelva natur og kultur: Kontaktperson Harald Lundstedt: hlundste@online.no,
telefon 97070430

Lederen har ordet.

Håper at dere alle har hatt en fin sommer og er klare for høstens gjøremål på forskjellige fronter. Vinter og vår gikk med mye sykdom for min del. At jeg skulle få kikhoste i en alder av 79 år var ikke til å tro. Det ble antibiotika og karantene på meg. Fikk høre at dette var en hundre dagers sykdom og veldig smittosomt. Dette medførte at jeg måtte utsett flere foredrag utover våren. Mange andre i styret var også fulle av forskjellige bakterier i denne perioden. Vi skal prøve å holde oss unna sjukdomsprat på styremøtene, selv om alderen tilsier at vi har veldig lett for å gjøre det.

Steinar Karlsrud

Heldigvis fikk vi holdt rusleturen i Oppegård syd i april. Det var fullt oppmøte ved Grendehuset/Vellet i Sætreskogveien. 110 personer fulgte med selv om det var grått og kaldt. Det var særlig utbyggingsområder rundt Oppegård stasjon og Greverud som ble befar. Mange av turdeltakerne deltok ivrig med sin kunnskap og historier fra tidligere tider i Oppegård syd. Ved tilbakekomsten til Vellet var det visning av lysbilder som viste slik det en gang var her. De fleste var med opp og så den gamle kinomaskinen fra 1938 som var i bruk langt utover 1970 tallet. Vi var så heldige at vi hadde med Torbjørn Kjærnsmo som kjørte kinoen her i mange år. Han fortalte ivrig fra de gamle tider med skjøting og bytte av ruller underveis.

Rusletur 20.april Oppegård syd.
Foto Marianne Karlsrud

Torbjørn Kjærnsmo med kinomaskinen, en FP5 kvalitetsmaskin fra 1938-39. Oppegård kino holdt til i Grendehuset i Sætreskogveien 13. Kinoen ble innviet i februar 1920 og nedlagt i august 1984.

Et stort problem vi har hatt en stund, er at informasjons plakaten foran Stokkbåten i Kolben er etter hvert blitt så ødelagt at vi valgte å ta dem bort, for å lage nye. Problemet var at ingen trykkerier mente at avfotografering av de gamle bildene ville bli noe greie på. Stokkbåten ble funnet i Gjersjøen i 2005, og enkelte av bildene var helt fra den gang. Bjørn Lunder som stod for hele prosjektet fra opptak til den ble innviet i Kolben, døde dessverre for noen år siden. Etter en mengde henvendelser til tenkelige (og utenkelige) personer og firmaer, har vi ikke klart å finne fotografene/fotografiene. De er etterlyst også gjennom enkelte digitale medier uten å få napp på bilder fra Stokkbåtens lange reise blant annet for konservering i Danmark. Nå har vi klart å frembringe noe billedmateriale som vi mener beskriver prosessen på en god måte. Adam Zak som også står for kalendrene våre, jobber nå med plansjene og vi regner med at litt ut på høsten er de tilbake i Kolben.

Noe vi kan lære av dette, er at det alltid skal stå «fotograf» på alle bilder som benyttes offentlig. Tidligere har det nok vært slurvet litt med det også hos oss.

De historiske postene til Skautraveren 2025 er under arbeid og det er Per Wæhler og Bjørn Egil Jensen som jobber med dette. Heldig hvis har vi fått flere med i utmarksgruppa og her har vi mye å gjøre utover.

Årets kalender blir spennende, her er Severin i sving med sin komite og jeg skjønner det går unna, men tør ikke å røpe tema enda.

Siri, Gunnar og jeg var innbudt 1. juni til avduking av den gamle skolefanen på Bålerud skole. Frank Westgaard var primus motor for dette. Skolen er nå grendehuset Solheim på Svartskog. Dette var den eldste skolen i Oppegård fra 1863 til 1952/53. På avdukingen var det stort oppmøte med taler, musikk, leikarring, masse gode kaker og stor stemning. Kaféen som ligger i vakre og rolige omgivelser kan absolutt anbefales de gangene den er åpen. Fanen ble i sin tid restaurert i Danmark. Bekostet av innsamlede penger foretatt av den gang interimsstyret i historielaget 1983/86. Fanen befant seg tidligere i kommunens arkiv. Se medlemsblad 2/2023.

Nordre Follo kommunestyrets fattet vedtak 12. juni 2024 om å legge ut forslag til planstrategi 2024–2027 og planprogram for rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel på høring. Vår kommune ønsker vist å vinne kampen om flest mulig rulleringer av kommuneplaner her i landet. Dette er jo også svært dyrt for kommunen med en mengde konsulenter mv. og lite forutsigbart for oss innbyggere. Oppegård Historielag har tidligere kommet med mange innspill både på kommuneplaner og reguleringsplaner. Dette er tidkrevende arbeid for frivillige organisasjoner. Tid som kunne benyttes til mer samfunnsnyttige oppgaver. Vi har tidligere gitt innspill til bla til kommuneplanen for 2023-2034 som ble vedtatt 3. mai 2023. Ved denne rulleringen fikk vi bare litt over tre måneder på oss. Det var midt i sommerferien. Vi har sendt inn innspill til arealdelen for hele gamle Oppegård kommune, men den er lang og kan leses på kommunens hjemmeside så vidt jeg forstår.

Derimot har vi laget en utførlig del som vesentlig gjelder Kollen - «St. Hanshaugen» på Kolbotn. Denne er utsatt for stort press når det gjelder utbygging, både som barnehage og anleggsområde for ny bebyggelse i sentrum, Oldtidsveien ved Stabburet som anleggsvei mv. Vårt innspill kommer lenger bak i bladet.

Kassereren vår har meldt at det er mange som ikke har betalt kontingenten i år, men at det er jo fort gjort å glemme vet vi, men vi er jo glade for alt som kommer inn.

Først et lite tips som kan gjøre de neste 10 år lettere: Husk å ta Kikhoste vaksine!

Så vil jeg ønske dere alle en fin høst og håper å se dere på våre arrangementer utover høsten. Det hadde også vært fint om vi fikk flere medlemmer ved hjelp av dere.

Greverud 7. september 2024

Hilsen Steinar Karlsrud

Protokoll fra årsmøte i Oppegård historielag 20.3.2024

Gamle Oppegård rådhus, Kolbotn.

1. Godkjenning av innkallingen.

Innkalling og dagsorden ble godkjent. 20 medlemmer til stede.

2. Konstituering, valg av møteleder, referent og 2 medlemmer til å undertegne protokollen.

Møteleder: Steinar Karlsrud

Referent: Berit Scheen

Undertegnede protokollen: Nils B. Olsen og Harald Lundstedt.

3. Godkjenning av årsberetningen for 2023.

Årsberetningen ble godkjent.

4. Godkjenning av regnskap for 2023.

Regnskapet ble godkjent.

5. Fastsettelse av kontingent for 2025.

Vedtak: Kontingenten forblir uendret på kr 350. Historielaget har kun familiemedlemskap. Medlemsblad, kalender og Follominne er inkludert i prisen.

6. Budsjett for 2024.

Budsjettet ble vedtatt.

7. Innkomne forslag.

Ingen saker meldt inn.

8. Valg. Valg av styre, revisor, valgkomite. Valg av utsendinger til Follo historielags årsmøte.

Styreleder: Steinar Karlsrud, gjenvalg 1 år

Styremedlem/sekretær: Berit Scheen, gjenvalg 2 år

Styremedlem/kasserer: Sonja Finstad Andersen, ikke på valg, 1 år igjen

Styremedlem: Siri Iversen, gjenvalg 2 år

Styremedlem: Ragnfrid Kirkeberg Pedersen, ikke på valg, 1 år igjen

Styremedlem: Einar Skillebekk, ikke på valg, 1 år igjen

Styremedlem: Gunnar Rogneflåten, ikke på valg, 1 år igjen

Revisor: Erling Bjarkø, gjenvalg 1 år

Valgkomite: Gunnar Bjørland, Terje Fredriksen og Sonja Birkeland. Alle gjenvalg 1 år
Utsendinger til Follo historielags årsmøte: Steinar Karlsrud, Ragnfrid Kirkeberg
Pedersen og Siri Iversen.

Etter årsmøtet holdt Harald Lundstedt en orientering om siste nytt om Gjersjøelva natur- og kulturparks store arbeid med informasjon om virksomhet i Gjersjøelva og Ljansbruket gjennom tidene.

Berit Scheen, ref.

Nils B. Olsen

Harald Lundstedt

Høringsuttalelse til rullering av kommuneplanens arealdel for Nordre Follo kommune 2023 – 2034 fra Oppegård historielag (OH).

Det vises til annonse i forbindelse med rullering av kommunens arealdel med frist for innspill satt til 1. november 2021. OH har tatt kontakt med Anne Holten i denne forbindelse, og finner at vi ønsker å benytte hele vårt innspill til Kommuneplanen for perioden 2019-2030 som grunnlag. Selvsagt med noen mindre endringer, da dette innspillet ble sendt i en meget turbulent periode med kommunesammenslåing til Nordre Follo kommune. OH har selvsagt liten kjennskap til tidligere Ski kommune og vil i sin helhet forholde seg til gamle Oppegård kommunes arealer (heretter kaldt OK).

OH tar utgangspunkt i Plankartet utkast 07.11.2018, samt høringsutkast for samfunnsdelen og arealdelen i blå grønn og lysbrun utgave. Antar at dette er dokumenter som ligger til grunn for dagens kommuneplan kart. Fant ikke dette på kommunens hjemmeside. Det gjorde heller ikke kommune Kari. (hun prøvde en bløff)

Plankartet – Arealdelen

Svartskog

Når det gjelder Svartskogområdet er OH meget godt fornøyd med at utbyggingsplanene er tatt ut av utkastet til Kommuneplanen. På Svartskog ligger det en rekke kulturminner i form av oldtidsveier, gravrøyser, terrasser mm. som er automatisk fredet. Det er i tillegg et flott kulturlandskap med masse enkeltstående kulturminner. Et unikt område for natur og friluftsliv, som det hadde vært en katastrofe og ikke beholde i sin nåværende form. Nye funn blir stadig registrert i Askeladden etter hvert som de blir funnet.

Kolbotn som tettsted

Kollen er den lille hundremeterskogen som ligger bak Stabburet. Stabburet er fra omtrent første del av 1700 tallet. Kollens areal er begrenset av Kolbotnveien mot nord, Skiveien mot øst, Jernbanen samt Theodor Hansens vei og Sentrumsbygget i Vest. Dette er den

eneste hundremeterskogen som ligger i nær tilknytning til Kolbotn Sentrum. Store deler av Kollen er nå regulert til en gedigen barnehage. (rødfarget på kommunedelskartet). Kollen har gjennom generasjoner vært den foretrukne møteplassen i Kolbotnområdet og har tidligere vært kommunens flotteste parkområde. For oss som har bodd her en stund, var dette som vår egen St.Hans haug.

Fra starten av forrige århundre, utviklet Kollen seg som det naturlige midtpunktet i bygda med flott utsikt over Kolbotntjernet og åsene rundt. Her var det tidlig danse-tilstillinger. 17. mai ble feiret her. Det ble oppført skuespill til stor fornøyelse for befolkningen har jeg hørt. Musikken med Hans Knutsen spilte og kulturen blomstret. Det var også en liten paviljong og et lite bakeri

her. Kolbotn Husmorlag stod for en av de første barnehagene her i bygda.

Det var et lite laftet hus. Her var det ikke bare barnehage, men også mye møtevirksomhet og aktiviteter. Speiderne, idrettslaget m. flere benyttet lokalet og hundremeterskogen rundt.

Her var det også juletreffester. Willy Østberg husker godt at vi hadde et speider jubileum på Ingieråsen skole,

Kollen barnepark 1969. Foto Steinar Karlsrud

hvor det ble fremført en sang diktet av arkitekt Kåre Bratsberg, som begynte sånn: **«Det var i tjueto, det var i tjueto vi møtte opp på Kollen å fikk Speiding til å gro»** Mange nasjonale kjedisser har opptrådt her gjennom tidene.

Den første ordentlige kjøreveien gjennom Kolbotn gikk i korte trekk fra Kongeveien ned dagens Sønsterudvei forbi Kirken hvor veien tidligere het Hasslebakken, så langs Kollen, Stabburet og ned til Ljansbruket og gamle Mosseveien. Skiveien ble først ferdig etter krigen, så det var eneste veien til Oslo. Den lille veistumpen foran Kollen er i det vesentlige i original stand. Dette kan være en del av Oldisveien som derved kan være automatisk fredet (før 1537). Med Kollen, Stabburet, Hovedgården, alleen oppover det gamle veistykket og med tepper av hvitveis og uten asfalt. Mange brudebilder er tatt her etter vielse i Kolbotn Kirke.

Den delen av eiendommen som ligger bak Stabburet kom for mange år siden i kommunens eie og forfallet startet. Enkelte politikere var opptatt av at Kollen måtte sprenge bort til fordel for en parkeringsplass for sentrum. Hvis man tar en tur oppom Kollen en vårdag nå, vil man finne en svinesti med ølflasker, sprøyter og allslags søppel. Nedrevne gjerder osv. Oppegård historielag har i sin høringsuttalelse til sentrumsplanen beskrevet den viktige betydningen Kollen har med hensyn på historie og beliggenhet som

kommende generasjoner kan ha stor glede av. **Den er en naturlig hundremeterskog og kanskje et jordbærsted innimellom tett og høy bebyggelse.** Oppegårds egen St.Hans haug, full av lokal historie.

Ut fra de dimensjonene som kommunen har varslet nå, kommer de til å ta så å si hele Kollen. Det blir nesten bare stupet ned mot Skiveien som beholdes grønt. Barn trenger å kunne komme ut i noe som ligner litt på en naturlig skog og ikke bare henvises til lekeapparater. Den foreliggende planen gir ikke lenger barna mulighet for det. Den gir heller ikke øvrige befolkning og særlig ikke barn som muligens flytter inn i den tette bebyggelsen i sentrum mulighet for litt skog/park i nærområdet. Trær er også sunt for folkehelsen. Så stor befolkningstilvekst krever også et forholdsvis stort friområde slik at det ikke blir tråkket ned umiddelbart.

Det store byggeprosjektet som er skissert krever med dagens entreprenører, arealer til veier, brakker, oppstilling av maskiner mv. I sentrum i dag er det lite muligheter for slikt. Det betyr vel at den flotte «verneverdige» veien rundt Stabburet blir tatt i bruk og kjørt ned med maskiner. Resten av Kollen ser vi for oss blir rasert også til skade for de barna som skal ferdes der.

Vi anmoder kommunen om å innta i sine kontrakter at så ikke skal skje i forbindelse med byggearbeidene på Kollen. Vi har hver dag ved selvsyn sett hvordan Myrvollutbyggingen har sett ut som et bombet krater. Skogsåsen er ribbet for trær og kan således ikke kalles en skogsås. Adkomst til friarealet rundt ved Alvimtjern/Lille Kolbotntjern/Tømtetjern, er ufremkommelig nå på grunn av anleggsarbeider. Den blir umulig å sette tilbake med sitt opprinnelige preg som skogsområde. Slik kan vi ikke ha det rundt Kollen og i Kolbotn sentrum.

En By med respekt for seg selv trenger et torg. Det har vi nå med asfalt og stein, men den trenger også en høytliggende og flott bypark. Det har vi mulighet for å få til nå, men til det kreves det politisk vilje. Ved å ødelegge Kollen er toget gått og vi får den aldri tilbake som en så flott bypark igjen.

OH ber kommunen hensynta parken på Kollen i den nye Kommuneplanen for Kolbotn sentrum i henhold til intensjonen i arealdelen som angir Kolbotn som tettsted. Den sier: «Vi skal ta vare på Kolbotns Grønne omgivelser---fra Boligområder og nære reaksjonsområder.----- tilrettelegging av møteplasser og turveinett. Torg, nærmiljøområder og møteplasser skal innby til aktivitet og opphold for ulike aldersgrupper.» Generasjonsparken ved siden av Kolben, er et kjært tiltak. Frivilligheten var med på å komme med ideer til utformingen. Her er det liv og røre. Parken fikk imidlertid kun leve noen få år, før kommunen ønsket å bygge ut her. Forslaget som ligger i kommuneplanen ser ut til å inneholde svømmebasseng og boliger på myra ved siden av Kolben. I tillegg var det planer om et flytene basseng i Kolbotnvannet.

OH ber om at dette blir endret til grønt i den nye rulleringen av kommuneplanen. Viser også til OHs høring av 23.mars 2021 - Reguleringsplan for Skrenten og Nybakken

Solbråtan

Flere steder rundt Kolbotntjernet er tidligere adkomster til vannet stengt med beplantning mv. da grunneiere ikke ønsker å opprettholde adkomsten. Ved utskillelsen av parseller fra Solbråtan/Braatan. Gnr. 40 bnr 2 og 23 i forrige hundreårsskifte, ble adkomstene etablert og tinglyst. Det angis også i Wangs kart ved utskifting av Kullebundbraaten i 1898. Jernbanen benyttet kartet i 1936 og 1938 og det skal fines i kommunen. Vi vil som eksempel påpeke adkomsten ved gnr 40 bnr 132 og 630 hvor det finnes god dokumentasjon for adkomsten.

Det er viktig at kommunen legger slike adkomstarealer inn i kommuneplanen og reguleringsplaner samt at de merkes for allmenheten. Dette gjelder også for andre adkomster mellom eiendommer i kommunen som naboer stenger for adkomster feks. skog friområder og snarveier.

Myrvoll

Nedre Ekornrud. Vi ser til vår fortvilelse at B8 er inntatt i kommuneplanen på tross av ordførersens og administrasjonen løfte om at **Klippen** mv. ikke skal bebygges. Mange voksne og barn er forbauset over denne snuoperasjonen. Vi ber om at Klippen blir tatt ut av planen nok en gang og merkes grønt istedenfor gult. På denne eiendommen er det også registrert «Bågestelle» noe som kan være automatisk fredet. Historielaget er kjent med at det er tatt boreprøver av fyllinga vest for klippen. Her er det en stor fylling som har avrenning både til Kolbotntjernet og Gjersjøen. Fyllingen ble drevet i mange år i forbindelse med utbyggingsprosjekter. Av egen erfaring og etter samtale med kjentfolk i området mm er alle klar over at bommen stod mye oppe og det var derfor ofte fritt frem å tippe all slags avfall der. **Nordre Follo kommune må vurdere om det er vert å ta en risiko her med tanke på utglidning ved anleggsarbeider, senere bebyggelse og eventuelt ytterligere forurensing av Gjersjøen og Kolbotntjernet.**

Ellers vil vi påpeke at ved utbyggingen av Myrvoll området i disse dager, er det skjedd utvidelser, ødeleggelse av vegetasjon fremkommelighet av stier og bekeleie. Det er anlagt fyllinger langt utover det vi kan se i tidligere reguleringsforslag. For eventuell utbygging av Ødegården skog BT 1 og 2. må det gis begrensninger for utbyggers økonomiske kreativitet til å ødelegge hele det naturlige landskapet innenfor og utenfor planområde, slik som utbyggingen av Myrvoll prosjektet fremstår. Her er intensjonen om vern av natur, friluftsområder og viktige naturtyper mv. tilsidesatt på grunn av økonomi. Området blir derved fattigere på trivsel og natur.

Oppegård Lokalsenter

Historielaget ser det som positivt at føringene går ut på å bygge på områdets historiske særpreg. Her ligger Oppegård kommunes første stasjon i fra 1879. Dette er grunnen til at

det har oppstått mange forviklinger i og med at Oppegård Kirke og Oppegård gårdene ligger på Svartskog, men stasjonen ligger på tidligere Sætres grunn. I stasjonsområdet er det mange sefrak-registrerte hus med mansardtak og sementstein fra Oscar E. Hansens sementstøperi på Kolbotn. Mange av slike bygg er allerede borte på grunn av riving og utbygging. Kommunen bør vurdere bevaring av slike byggverk.

Sofiemyr

Fra Grønliåsen gikk den automatisk **fredede Oldtidsveien** gjennom deler av B7. Sannsynlig hvis er det ikke spor etter Oldtidsveien før man kommer til Oma og Miljøstasjonen. Miljøstasjonen ligger delvis i konflikt med Oldtidsveien. The Well har fylt ut masser mot naboeiendommen i Øst hvor Oldtidsveien ligger. Bekken er berørt av fyllmassene som videre har berørt Oldtidsveien. Oldtidsveien går videre forbi Sønsterud til Oppegård. Tiltak i nær tilknytting til disse områdene må eventuelt avklares, før aktiviteter settes i gang.

Planbestemmelser - Generelle bestemmelser

OH har følgende kommentarer/innspill til Planbestemmelsene:

§ 16.1. Arkitektur og utforming 4. kulepunkt står det: **I fortetningsområder skal det tas tydelig stilling til bebyggelsesstrukturen.** - Bebyggelsen i Oppegård har gjennom tidene vært utført av lokale håndverkere, noe som har gitt en enhetlig arkitektur i de forskjellige områder. Dette har som mange andre steder gitt en historisk identitet. De senere år har dette sklidd vesentlig ut. Funkisstilen mv. dukker opp overalt og virker som et utskudd i etablerte boligmiljøet. OH er enig i dette kulepunktet er viktig og håper at planmyndigheten håndterer dette strengt.

§16.4 Naturmiljø – «Sammenhengende grøntanlegg, et spekter av grønne lunger og økologiske funksjonsområder skal styrkes og ivaretas. Større trær og viktige natur-elementer skal sikres i reguleringsplaner».

§16.5 Grønnstruktur og landskap B – «Friområder og parker ved ny utforming og beplantning av friområder og parker skal det legges vekt på biologisk mangfold inkl. biotopmangfold. **Større løv og furutrær, samt viktige naturelementer skal bevares og innarbeides.» Veldig viktig, men må håndheves i praksis.** Dette var temaer i forrige kommuneplanperiode. Man spør seg – hvordan kan Myrvollutbyggingen se ut som den gjør nå, hvis planbestemmelsene skulle følges?

§ 18.5 Kulturmiljø og kulturlandskap og § 18.11 Estetikk – OH vil påpeke at dette er viktige bestemmelser og må skjerpes inn ovenfor utbyggere.

§ 18.19 Miljøoppfølging og -overvåkning. Her må det innskjerping til. Ved utbyggingen på Myrvoll er det flere brudd på dette. Entreprenør/utbygger legger all stedlig vegetasjon død og oppretter et stort byggekrater. De naturlige hundremeterskogene både innenfor og utenfor reguleringsområdet blir skamfært med fyllplasser, anleggsveier, lukking av bekeleie, ødeleggelse av stier innenfor LNF Området. Dette får aldri

mulighet får å bli satt tilbake til sin opprinnelige hundremeterskog. Her må kommune legge strenge premisser å følge opp § 18.19. En entreprenør har ingen rett til å spare noen kroner på å rasere miljøet.

§ 24.3 Bevaring kultur miljø Hensynsone 570, hensynsone H570-2, 3 og 4. OH ser det som ekstremt viktig at denne bestemmelsen legges inn i alt planarbeid, og at kommunen håndhever den på en restriktiv måte, gjerne med trussel om dagsbøter. Til nå er nok dette sklidd ut i byggesaker. OH får stadig tilbakemeldinger om brudd på historiske miljøer som blir ødelagt særlig ved utviklere som kjøper opp eiendommer, river og setter opp byggverk som strider helt imot det eksisterende boligmiljøet og skjemmer dette ut.

§ 27 Bestemmelser for prioriterte utbyggingsområder. Her vil OH særlig peke på C og D. Når det gjelder H570-1 Bevaringsverdig bebyggelse og miljø med vedlagt liste over eiendommer, har ikke OH hatt mulighet til å gjennomgå denne listen. OH viser her til Se-frakregisteret for Oppegård.

Samfunnsdelen.

Visjon for Nordre Follo kommune:

«Vi utvikler trygge og grønne nærmiljøer med gode kommunale tjenester som oppleves som lett tilgjengelige. Vi legger til rette for samarbeid med lag og foreninger og videreutvikler et levende lokaldemokrati. Vi utvikler et levende lokalsamfunn med et godt tilbud innen idrett og kultur, og legger til rette for uorganisert og organisert fritilbud og friluftsliv. Innbyggere i alle aldre deltar og opplever tilhørighet.»

OH stiller seg helt og holdent bak denne visjonen og prøver med sitt arbeid og etter leve denne, men vi har mange eksempler på at Kommunen ikke har de samme intensjoner hva gjelder Visjon i praksis. Kjekt å ha i festtaler har vi forstått. Men vi har også forstått at økonomi kommer foran.

Et aktuelt skoleeksempel har vi utbyggingsfeltet B8 Klippen ved Nedre Ekornrud. Åsen var en klar hundremeterskog og i henhold til gjeldene reguleringsplan skulle slike bestå da det allerede var nedbygd alt for mange hundremeterskoger i Oppegård. Tross Ordførerens løfter om at Klippen skal bevares til allmennhetens glede og nytte er hele området nok en gang lagt inn med gult (Boligbebyggelse) på side 26 i arealdelen. Det er heller ikke nevnt noe om bevaring av skogen på skogsområdet «Klippen». I kulepunkt 2 står det: «Turveien gjennom området skal ivaretas» og kulepunkt 5: Områdereguleringen skal ha spesiell fokus på natur, friluftsliv og landskap.»

Dette gir liten trygghet for oss som kjemper for at allmennheten skal få en grønn farge på området i plankartet. Vi vet at Rådmannen viste til gult i kommuneplanen i forbindelse med reguleringsplanarbeidet og at vi måtte forstå at skogen måtte vike for .

boligutbygging. Enkelte politikere mente også at området allerede var solgt. Rådmannen glemte bare at det også var presisert i samme kommuneplan at hundremeterskoger skulle bevares og denne var den siste på kilometers avstand. Det har også kommet oss for øret at «Klippen» er en «indrefilet» som kunne trekke store penger til alle gode formål. Men hva er viktigere en fri natur i et tettbygd boligområde.

Vi har imidlertid Ordførerens ord på at skogen ikke skal rørrers. Men vi ber om at dette blir sikret i plankartet. Se forøvrig innspill fra Myrvoll speidergruppes innspill i plansaken.

Miljømessig bærekraft – OH er enige i dette punktet, men med den raske byggetakten og anleggsvirksomheten som har skjedd de siste årene, er nok mye av det som beskrives i dette punktet vesentlig redusert. Det er derfor viktig at det ikke bare er utviklere og entreprenører som vurderer dette på fritt grunnlag. Kommunen må ha tilstrekkelig kapasitet til å følge disse strengt opp jfr. utslipp i Kolbotnvannet og anleggsvirksomheten på Myrvoll. Dette må også sikres gjennom utbyggeravtaler og rekkefølgebestemmelser.

Byvekst med Grønne kvaliteter - OH vil her påpeke at i annet avsnitt stå det: «Veksten i vårt område legger press på grønne arealer, dyrket mark, kultur og naturverdier. Arealene er ikke en fornybar resurs, og bærekraftig utvikling innebærer **at vi ikke kan forbruke arealer og naturressurser slik vi gjør i dag.**» (se ovenfor)

Dette er nok kjernen i det hele. Her bekreftes noe som de fleste av Oppegårds befolkning mener -nemlig at Oppegård allerede har forbrukt mer arealer enn vi burde på veldig kort sikt. Oppegård er som kjent en arealmesse liten kommune. Det kan ikke være slik at alle statlige vedtak og strategier skal medføre at Oppegård prosentmessig skal påta seg en mye større utbyggingstakt enn det arealene kan tåle. Oppegård blir ikke en attraktiv kommune hvis de flotte natur og skogsarealene blir borte i nærmiljøene. Disse fasilitetene har Oppegård kommune vært kjent for langt utenfor kommunens grenser og vært et fortrinn fordi som ønsker å komme ut av mer tettbebygde områder med betong og asfalt.

Press på arealer – Muligheter og utfordringer kulepunkt 9 s7 «---- Vi bygger tettere og gjenbraker bebygde arealer. **Samtidig skal vi ta stedets identitet og kultur** og forbygge støy og luftforurensing.» Det gjør man ikke ved å la maskinene fare vilt og fjerne både identitet og kultur på et blunk og langt utover det som er nødvendig for den nye bebyggelsen. Å håndheve intensjonen blir svært viktig i den nye kommuneplanen, særlig i utførelsesfasen og er et viktig punkt i Kommuneplanen.

Satsingsområdene i kommuneplanen - har veldig mye godt i seg, men også det må etterleves i praksis og ikke la økonomien stenge for seg.

Avslutningsvis vil vi nevne

Kommunen innehar en mengde fortidsminner. Disse er registrert i Arkeologisk rapport fra registreringsarbeidet i Oppegård kommune av 1993 og 1994 av Ole W Rojahn og er et viktig verktøy for kommunen i planarbeidet. Historielaget kan dessverre ikke påvise alle disse områdene i dette innspillet, men det er kommunens ansvar og følge opp før skader av stor betydning har skjedd.

De grønne lungene mv.

OH er bekymret for reduseringen av 100 meterskogene og de grønne strengene fra sentrum og ut til friarealene. De grønne strengene og hundremeterskogene var viktige ved siste kommuneplan- rullering, og må være enda viktigere i kommende planperiode. Den fremlagte kommuneplanen gir klare og gode argumenter. Det er viktig at kommuneplanen har som formål om å registrere gjenværende hundremeterskogene, grønne arealer, turveier, adkomster til vann og skogsområder, samt snarveier gjennom eksisterende boområder i henhold til reguleringsplanene. Dette må legges inn i kommuneplanen og kommunen må følge dette opp i praksis og i terrenget.

Vann og bekkeleier. Langs flere bekker og elver i kommunen er det mange fortidsminner etter møllebruk, sagbruk mm. Disse må ikke ødelegges ved uheldig arbeid i nærmiljøet. Det er viktig at flest mulig bekker åpnes igjen etter ønske om lukking i de senere år. Det har en god virkning på miljøet, vegetasjon og sikrer resipientens selvens i tjern og vann.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er mange gode intensjoner med bevaring av kulturminner i og rundt prioriterte vekstområder. OH ber om at det blir laget en helhetlig oversikt over alle kjente kulturminner i hele kommunen slik at disse kan få en grundig vurdering i god tid før mulige utbygginger, og at disse kan bli tilgjengelige og til glede for innbyggerne i et folkehelseperspektiv.

Oppegård i et historisk perspektiv. Når vi går en del år tilbake bestod kommunen av gårder med dyr og masse frukthaver. Ca. 80% av befolkningen jobbet i tilknytting til skog og sagbruk. Vi som unger kunne boltre oss i det rene og klare Kolbotntjernet, Gjersjøen m. flere. Skogene lå tett på med skibakker og nær tilknytning til skogen. Den gang var det ikke viktig å ta vare på 100m skoger for vi hadde 1000m skoger. Tjernet var drikkevann og når vi gikk på skøyter kunne vi slå hull i isen med skøyta å drikke deilig kaldt vann med isklumper i. Etter hvert kom stadig mer utbygging først med Hellerasten og det syntes vi alle var topp. Flere barn og være sammen med og det ble et topp miljø. Det vi imidlertid ikke var klar over var at kloaknettets stadig ble tilknyttet nye boligfelt og kommunens holdning var vel klarer du den, klarer du også den. Tjernet begynte etter hvert å smake mer og mer biskt. De fleste familiefedre jobbet i byen og tok med drikkevann hjem på flasker tappet fra et rent Maridalsvann. Problemet med det forurensede Kolbotntjernet økte og økte mens utbyggingen fortsatte. Lukten ble mer intens og alger blomstret.

Slik har det fortsatt til disse dager. Selv om det er utført mye reparasjon på nettet, ser virkningen til å utebli. I min tid i kommunestyret på tidlig 90 tallet, var det også noe dårlig vannkvalitet, men ikke så galt som nå. Det ble innhentet ekspertise og i en pause, spurte jeg han om ikke blåsa ved Stupern virket. Jo visket han. Den virker for Rådmann og politikere slik den spruter i været, virker den på den måten at de kan si at de gjør alt de kan for å tilfredstille befolkningen ved og vise handlekraft. Dere måtte ha et tyvetalls slike for å få en liten reduksjon. Uansett, kommuneplaner kom og utbyggingen fortsatte med liv og lyst. Som kjent er kapasiteten på hele nettet der hvor man har det svakeste punktet. Selvsagt er det mange av oss som er bekymret for kloaknett etter den raske utbyggingen som er skjedd nå og felter som etter hvert blir tilknyttet, selv om det sikkert er prosjektert for god kapasitet. Det som tynger oss er vel at overalt graves pigges og sprenges det til langt utover nettene. Det er vanskelig å vite hvilken omkjøring man må ta når det lysner av dag. Trafikklens blinker rødt gult og grønt på forskjellige steder hver dag. Innimellom flyr det ut folk og foretar manuell dirigering. Mange har fått dekk revet opp av etterlatenskaper etter anleggsvirksomheten og steinsprut forkommer ofte. OH er ikke imot utbygging og skjønner at det må bygges. Vi vil ikke påstå at alt var så mye bedre før, men det var det. Det ser ut som Nordre Follo kommune ønsker å vinne et verdensmesterskap i utbygging på kortest mulig tid, selv om hundremeterskoger og friarealer hugges og sprenges bort på løpende bånd.

Det OH ønsker er at våre barn og barnebarn skal kunne ha glede av noe det som har vært en selvfølge i kommunen gjennom generasjoner med ekte natur og friluftsliv i nærmiljøet. Jordbærsteder i nærmiljøet med pinnsvin, rådyr og fugleliv. Spennende historiske steder å utforske. Kommunal skog må ikke være utsatt for flatehugst med store maskiner. Vi har jo ikke mye igjen av skogen lenger i utbyggingsområdene. Et problem er også at det bare pengesterke familier som har råd til å kjøpe og bo i Nordre Follo Kommune. Det er mange av den oppvoksende slekt som må flytte ut av kommunen på grunn av boligprisene.

Hva er så en hundremeterskog som fikk sterkt vern i den forrige kommuneplanen og som også skal inn i den nye. Slik vi har forstått etter møter i kommunen, skulle den på en eller annen måte være regulert til formålet tidligere. Den behøver egentlig ikke beholde stedlig skog, men kan brukes for eksempel til fylling i anleggstiden også kan det plantes noe trær der etterpå. Der det er markert på kommuneplan med gult er det byggetomt for boliger. Selv om det er en fin naturlig skog der i dag, kan dette ikke regnes som hundremeterskog da er det Indrefilet og veldig verdifull byggetomt, selv om det ikke er annen skog i nærheten. Et godt eksempel på hundremeterskog finner vi på «Skogsåsen» den er mist hundre meter lang og med gjennomsnittlig et av to trær i bredden. En skikkelig gulrot for de som skal flytte inn der. Vi er vist mest attraktive for eiendomsmeglere og

utviklere som raskt søker ut til vår kommune. Her er det lett å tjene raske penger.

Ordlyden i utkastet til kommuneplan er meget god. Problemet for innbyggerne er at Rådmannen de siste årene har funnet figurlige måter å omgå eksisterende kommuneplan på, eller satt den til side. Den tidligere kommuneplan inneholdt også mange av disse gode bestemmelsene, men de er vist vanskelig å håndheve når utviklere banker på dørene i Rådhuset og det gjør de visst stadig vekk. Vi håper at vi slipper alle disse avvikene når vi kommer inn i Nordre Follo kommune. Den nye Kommuneplanen må stille strenge krav til kommunen om å håndheve planen på en restriktiv måte til gled for innbyggerne

Kommuneplanen må ikke bare være fagre ord ved høytidelige sammenkomster og selskapstaler. Det er viktig at Kommunedirektøren som er kommunens administrative leder og politikerne følger opp Kommuneplanen på en god måte. I henhold til PBL er det viktig at økonomi ikke teller mest i kommunens planarbeid. Dette synes godt ved at kommunen stort sett skulle selge alle sine eiendommer i henhold til de første utlysningene. Da til utbygging, utviklere og meglere.

Det er en endeløs anleggsvirksomhet med entreprenørtrafikk. graving, sprengning, pigging. støy og støvplager i sentrale deler av OK i dag. Til og med var det enkelte som benyttet et eget pukkverk innenfor bebyggelsen. Kommunen må sørge for at avtaler med utbyggere legger føringer for utbygger slik at prosjektet kan skje på en rimelig måte for de som allerede er etablert.

Greverud 31. oktober 2021

Med vennlig hilsen Oppegård historielag

Steinar Karlsrud Styreleder

17. mai-tog 1928 med Kollen i bakgrunnen

Oppegård 27 august 2024

Til Nordre Follo Kommune

Innspill fra Oppegård historielag (OH) på kommunestyrets vedtak av 12. juni 2024 om å legge ut forslag til planstrategi 2024–2027 og planprogram for rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel på høring.

Oppegård Historielag har tidligere kommet med mange innspill både på kommuneplaner og reguleringsplaner. Dette er tidkrevende arbeid for frivillige organisasjoner. Tid som kunne benyttes til mer samfunnsnyttige oppgaver. Vi har tidligere gitt innspill til bla til kommuneplanen for 2023-2034 som ble vedtatt 3. mai 2023. Innspillet vårt til denne planen ble gitt i vår oversendelse av 31. oktober 2021. Kommuneplanene kommer fortløpende, og krever store ressurser.

Da vi forstår at det ikke er laget noe nytt plankart for dette forslaget, er det svært vanskelig å forholde seg til denne planstrategien. Derfor vedlegger OH vårt innspill av 31. oktober 2021 som del av vårt innspill også til denne rulleringen i sin helhet. Da høringsfristen er lagt vesentlig til sommerferien fra 12. juni til 1. september, er det også vanskelig å få behandlet denne viktige planen i OHs styre. Som de fleste foreninger har også vi møtefritak i sommerferien. Innsendingsmetoden til kommunen er noe som vi ikke behersker og sender vårt innspill som e-post på vanlig måte.

§1 i våre vedtekter lyder: «Oppegård Historielag har som formål å vekke interesse og forståelse for Oppegård kommunes historie, Laget vil arbeide for å utbre kjennskap til vår kulturarv og verne kulturminner av alle slag». Dette fortsetter selvsagt i vår del av Nordre Follo kommune, selv om det er krevende i en så stor og til dels uoversiktlig kommune. Vi har derfor prøvd å legge inn noe av vår historie og viktige kulturhistoriske steder som oftest er truet.

Spesielt Kollen

I denne rulleringen ønsker OH derfor spesielt å peke på det mest historiske stedet i kommunen som fortsatt er intakt og kan reddes i tilknytning til sentrum. Kollen er tidligere lagt inn i detaljregulering for felt BF, Nybakken- planID 202003 -Nordre Follo Kommune, innsendt av Lpo arkitekter. OH sendte over sine innspill i brev av 23. mars 2021.

Oppegård historielags har også tidligere gitt høringsuttalelse om Kollen til kommuneplanen for Oppegård kommune 2019 – 2030. Plankartutkast av 07.11.2018 samt sentrumsplanen vedtatt 27. 11. 2018 med kart av 04.04 2017 som er benyttet i OHs innspill

Kollen og Kullebund hovedgård hører sammen slik de har gjort gjennom hundrer av år. OH's oppfatning er også at det svært viktig å beholde det grønne særpreget i området og de få restene av det som er igjen av den meget gamle ferdsselsåren gjennom Kullebunden hovedgård og nå Kolbotn sentrum (Kolbotnveien).

Kollen er den lille hundremeterskogen som ligger bak Stabburet. Stabburet er fra omtrent første del av 1700 tallet. Kollens areal er begrenset av Kolbotnveien mot nord, Skiveien

mot øst, Jernbanen samt Theodor Hansens vei og Sentrumsbygget i Vest. I tidligere tider var dette området matrikulert med gnr 40 bnr 1. Dette er den eneste hundremeterskogen som ligger i nær tilknytning til Kolbotn Sentrum i dag. Store deler av Kollen er dessverre regulert til blant annet en gedigen barnehage i områdereguleringen av 27.11.2018.

Kollen har gjennom generasjoner vært den foretrukne møteplassen i Kolbotnområdet og har tidligere vært kommunens flotteste parkområde. For oss som har bodd her en stund, var dette som vår egen St.Hanshaug. Fra starten av forrige århundre utviklet Kollen seg som det naturlige midtpunktet i bygda med flott utsikt over Kolbotntjernet og åsene rundt. Her var det tidlig danse-tilstillinger på dansepodiet. 17. mai ble feiret på Kollen. Det ble oppført skuespill til

**Nidar-paviljongen på kollen.
Fargelagt av Terje Ilhe**

stor fornøyelse for befolkningen. Musikken med Hans Knutsen spilte og kulturlivet blomstret. Det var også en liten paviljong og et lite bakeri her. Kolbotn Husmorlag stod for en av de første barnehagene her i bygda. Det var i et lite laftet hus. Ringmuren ligger der enda. Her var det ikke bare barnehage, men også mye møtevirksomhet og aktiviteter. Speiderne, bryterne, idrettslaget, Landstormen m. flere benyttet lokalene, øvrige fasiliteter og hundremeterskogen rundt. Her var det også juletefester. Willy Østberg husker godt at vi hadde et speider jubileum på Ingieråsen skole, hvor det ble fremført en sang diktet av arkitekt Kåre Bratsberg, som begynte sånn: «Det var i tjueto, det var i tjueto vi møtte opp på Kollen å fikk Speiding til å gro-«. Det kan også nevnes at under krigen holdt forsyningnemda til i Stabburet og etter det glasmester Kalleberg.

Den første ordentlige kjerrevei gjennom Kolbotn gikk i korte trekk fra Kongeveien ned dagens Sønsterudvei forbi Kirken hvor veien tidligere het Hasslebakken, nå Kirkebakken - så langs Kollen, Stabburet og ned til Li gård, Ljansbruket og gamle Mosseveien (fra 1860 åra). Veien gikk da gjennom deler av tunet på Kullebund gård. Senere Kolbotnveien førte til at stabburet ble liggende syd for den nye Kolbotnveien sammen med deler av den meget gamle ferdselsveien benevnt Oldtidsveien. Skiveien ble først ferdig etter krigen, så Mastemyrveien ned til Mosseveien ble eneste kjørbare veien til Oslo den gang. **Den lille veistumpen foran Kollen er i det vesentlige i original stand.** Med Kollen, Stabburet, Hovedgården, alleen oppover det gamle veistykket og med tepper av hvitveis og uten asfalt. Mange brudebilder er tatt her etter vielse i Kolbotn Kirke. **Denne veistumpen kan kanskje dateres helt tilbake til 1500 tallet, men mulig også lenger tilbake. Se kart over oldtidsveier i Oppegård kommunes jubileums bok «Oppegård blir til» av 2015 og Willy Østbergs bok «Gårdene i Oppegård og menneskene som bodde der» av 2018**

Den delen av eiendommen som ligger bak Stabburet kom for mange år siden i kommunens eie og forfallet startet. Enkelte politikere var opptatt av at Kollen måtte sprenges bort til fordel for en parkeringsplass for sentrum. Oppegård historielag har i sin høringsuttalelse til sentrumsplanen beskrevet den viktige betydningen Kollen har med hensyn på historie og beliggenhet som kommende generasjoner kan ha stor glede av. **Den er en**

naturlig hundremeterskog og kanskje et jordbærsted. Kolbotns egen St.Hanshaug, full av lokal historie.

Ut fra de dimensjonene som kommunen har vedtatt gjennom områdereguleringen av 27.11.2018, kommer det til å ta så å si hele Kollen. Det blir nesten bare stupet ned mot Skiveien som beholdes grønt. Barn trenger å kunne komme ut i noe som ligner litt på en naturlig skog og ikke bare henvises til lekeapparater og smarttelefoner. Den foreliggende planen gir ikke lenger barna mulighet for det. Den gir heller ikke øvrige befolkning og særlig ikke barn som muligens flytter inn i den tette bebyggelsen i sentrum mulighet for litt skog/park i nærområdet. Trær er også sunt for folkehelse. Så stor befolkningstilvekst krever også et forholdsvis stort friområde slik at det ikke blir tråkket ned umiddelbart. I henhold til Sentrumsplanen med kart av 04.04.2017 som ligger på kommunens side.

Hvis Kollen skulle utbygges med det store byggeprosjektet som er skissert i kommuneplanen, krever dagens entreprenører, snauhogst, store utsprengte byggegroper, arealer til veier, brakker, oppstilling av maskiner mv. I sentrum i dag er det lite muligheter for slikt. Det kan bety at den flotte «verneverdige» veien rundt stabburet blir tatt i bruk og kjørt ned med maskiner.

En by med respekt for seg selv trenger et torg. Det har vi nå med asfalt og stein, men den trenger også en høytliggende og flott bypark. Det har vi mulighet for å få til nå.

Høringsuttalelse fra Oppegård Historielag: For planområdet vest for Skiveien viser OH til opplysninger ovenfor og ber kommunen avsette Kollen med hensyn på feltene G4, FT2 og T1 til friområde i sin helhet i kommuneplanens arealdel

Vi har tidligere gitt innspill til kommuneplanen for 2023-2034 som ble vedtatt 3. mai 2023. Innspillet vårt til denne planen ble gitt i vår oversendelse av 31. oktober 2021. **Dette innspillet videreføres ved rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel 2024–2027** (og vedlegges).

OH viser også til at det i dette området kan være automatisk fredede kulturminner i henhold til blant annet kommunens egen jubileumsbok.

For øvrig vil vi ønske lykke til med planarbeidet.

Med vennlig hilsen
Oppegård historielag
Steinar Karlsrud
styreleder

Kollen i mai 2018. Foto Steinar K.

Befolkningen i Oppegård på begynnelsen av 1700-tallet

Av Willy Østberg

Forord: Vi lader opp til Nesodden kirkes 850-års jubileum i 2025 og bringer her et gjensyn med Willy Østbergs artikkel fra Futharket nr 1 (1994), Oppegård historielags første medlemsblad som utkom med ujevne mellomrom noen år tidlig på 1990-tallet. I dag er kirkeboka for lengst både digitalisert og transkribert og finnes tilgjengelig i sin helhet på Digitalarkivet.no.

På slutten av 1600-tallet begynte prestene i Norge å føre kirkebøker. Tidspunktet er endel

forskjellig fra kirkesogn til kirkesogn. I Nesodden herred med Oppegård Annex var det kapellan Christian Ruge som begynte å føre kirkebok. Han ble tilsatt som kapellan i 1707 og som sogneprest fra 1709 og var i dette embetet til 1750. Han er fortsatt den prest som har virket lengst i vår bygd; innpå 44 år. Jeg begynte i fjor høst å gå systematisk gjennom kirkeboken og har tatt avskrift av de nedtegnelser som omhandler dåp, giftemål og begravelser fra Oppegård Annex. Dette er tidkrevende arbeid, så jeg har til nå bare kommet til året 1731, altså en periode på 23 år.

Gamle Oppegård kirke.

Det er en del interessante opplysninger som kommer frem ved å studere gamle kirkebøker. Det første som er nedtegnet i kirkeboken er en dåp i 1707. Det er Stener Oppegårds datter Ingerid som døpes og føres inn i kirkeboken. Det står ikke noe dato, kun årstall. Morens navn og faddere er heller ikke nevnt. På bakgrunn av navneskikken den gang, hvor man brukte gården/plassens navn som sitt, kan man få et visst inntrykk av bosettingsmønsteret. Ved å ta navnene til dåpsbarna, deres fedre, navnet til fadderne, til de som gifter seg og til de døde har jeg funnet ut at det bodde mennesker på følgende gårder og plasser i denne perioden (1707-1730): Sjødal, Søndre Oppegård, Kurud, Dal, Grønmo, Holmen, Vestre Oppegård, Bålerud, Åsen under Grønmo, Torbjørnrud, Bråte, Bjørnsrud, Hvitebjørn, Li, Vassbonn, Kullebunden, Ormerud, Bråten, Ekornrud, Rødkilden, Bekkensten, Sandbukta, Elven, Trolldalen, Sætre, Sæterholen, Haugbro, Tusse, Rødsten, Fiskeråsen, Sjødalsenga, Sjødalstrand, Østre og Vestre Greverud og Østre Oppegård. Dessuten er det også dåpsbarn fra Fløysbonn og Stubljan som ble døpt i Oppegård kirke i denne perioden, selv om disse gårdene lå i Akers sogn. Det er også noen få dåpsbarn hvor farens navn ikke sier noe om hvilken plass eller gård han kom ifra. Dette er 34 gårder eller plasser som vi dermed kan si med sikkerhet er bebodd på denne tiden. Det vi også kan se er at mange av disse stedene er det flere familier. På en så liten plass som Trolldalen er det f. eks. tre familier som bor på denne tiden.

I løpet av disse 23 årene jeg til nå har gått gjennom ble det døpt 130 barn, mens det i samme periode døde 91 mennesker. Dermed er det et netto fødselsoverskudd i perioden på 39 personer. Hvis man regner med at det ikke var noe overskudd i innflytting. Dvs. at like mange utenbygds menn hentet sin brud i Oppegård, som Oppegårdmenn hentet sin brud utenbygds, så var det altså en økning i befolkningen i Oppegård på 39 personer i fra 1707 til 1730.

Alder

Av de som står oppført som døde er det en merkverdighet fra 1710, ja nærmest en liten sensasjon. Her står oppført følgende: 28. sept. Begravet Torer Pedersøn Lie under Oppegaard alder 110 aar, 2 maaneder. Dette er en bemerkelsesverdig høy alder, og det er til dags dato det tredje eldste mennesket som har levd i Norge siden man begynte med opp-tegnelser av kirkebøker. Den nest eldste jeg har funnet i denne perioden er Peder Kollebon som ble begravet den 11. juli 1717. Han ble 98 år gammel. Ellers viser kirkebøkene at det

var ganske stor spedbarnsdød i denne perioden. Verst går det utover Jeppe Halvorsøn fra Ormerud. Han var leilending under Ljansgodset som i denne perioden var eid av Peder Pederson Müller som døde i 1714 og etter det av hans sønn, Antoni Müller. Jeppe Halvorsøn Ormerud var født rundt 1680 og var først gift med Inger. De fikk i 1712 en datter som fikk navnet Mari. Hun vokser opp. Sent på året i 1713 får de en sønn som de døper Christopher. Han dør i 1714, 15 uker gammel. Senere i 1714 får de en ny sønn som døpes Halvor. Han dør i 1715, 10 måneder gammel. I 1718 dør kona Inger. Jeppe gifter seg om igjen i 1720 med Eli Bjørnsdatter fra Bjørnsrud. Hun er født i 1677. De får i 1721 datteren Berte som dør i sitt første leveår. I 1723 føder Eli Bjørnsdatter Ormerud en sønn, men igjen rammer tragedien familien på Ormerud. Kona Eli Bjørnsdatter dør i barselseng og sønnen som er døpt Halvor dør bare fire uker gammel. Så går det to år og Jeppe Ormerud gifter seg for tredje gang med Mari Madsdatter i 1725. Først etter fem år får de en sønn som de kaller Svend.

Siden jeg i skrivende stund ikke har kommet lengre i kirkebøkene så vet jeg ikke om han vokser opp, men jeg må si dette avdekker hvilken tragedie som rammet en familie gjennom vel 20 år. Dette er bare et eksempel på den spedbarnsdødelighet som var. På de fleste gårder eller plasser finner vi eksempler på spedbarn som dør i løpet av sitt første leveår. Men dette tilfellet fra Ormerud er det verste jeg har funnet.

Giftemål

Hvis vi ser på de parene som gifter seg i denne perioden så ser det ut som man ikke drar så langt for å finne seg ektemake. Ofte er det giftemål mellom to ungdommer fra nabo-gårdene. Ofte er bare mannen ført opp med gårdsnavnet, men noen ganger kan vi se hvor begge ektefellene kommer fra. Som eksempel på dette er:

I 1713 giftet Jens Olsson Kurud seg med Olau Olesdatter Greverud.

I 1714 giftet Jacob Ekornrud seg med Rebecca Joonsdatter Østre Greverud.

I 1718 giftet Helge Svendsøn Wasbon seg med Gunnild Olsdatter Dahl.

I 1720 giftet Jeppe Ormerud seg med Eli Bjørnsdatter Bjørnsrud.

I 1723 giftet Arve Berntsøn seg med Sara Claesdatter Troidalen.

I 1724 giftet Ingebret Halvorsøn Ormerud seg med Marthe Andersdatter Kollebon.

I 1725 gifter Svend Pedersøn fra Vestre Oppegård seg med Marte Hansdatter fra Søndre Oppegård.

I 1728 gifter Anders Andersøn Braaten seg med Eli Olsdatter Dahl.

Det er også eksempler på at man finner seg ektemake utenfor bygda. Den 8. november 1716 gifter Torger Arveson fra Kråkstad sogn seg med Mari Torbjørnrud. Den 31. januar 1717 gifter Gulbrand Truelsson Kvakestad fra Ski sogn seg med Christine Olsdatter Vestre Greverud. Den 27. desember 1720 gifter Hans Poulson fra Ski sogn seg med Kari Olsdatter fra Østre Greverud.

Dette viser at det var nær tilknytning mellom de forskjellige gårdene og plassene på denne tiden. Man kan nesten gå så langt som å si at de fleste familiene i Oppegård Annex på den tiden var i familie ved inngifte.

Olympisk gull og tragedie

Av Willy Østberg

Jul Braathe var en glimrende skytter. Han ble skytterkonge allerede i 1903 som representant for Kristiania Østre Skytterlag. Han representerte også Norge i tre olympiske leker, Athen i 1906 (ekstraordinært), London i 1908 og i Stockholm i 1912. Han bodde på Kullebund fra 1908 til 1914.

Jul Braathe

Jul var født i Trøgstad i Østfold den 4. mai 1874. Hans foreldre var Olai Pedersen og hustru Emilie Iversdatter. Omkring 1908 flyttet han til Kullebund og bosatte seg i den store tre etasjes villaen Kringsjø som lå like over Kullebund stasjon. Denne villaen ble oppført i 1906 som en av de første i Kolbotn sentrum. Jul Braathe står i folketellingene for 1910 oppført som ugift og enslig losjerende i villa Kringsjø. Det er trolig at han kom flyttende hit omkring 1908. Sammen med sin bror drev han et inkassokontor like ved Youngstorget i Kristiania.

Olympisk deltaker

Han var en ivrig og dyktig skytter og ble Kristiania østres skytterlags første skytterkonge allerede i 1903.

I 1906 ble det avholdt ekstraordinære Olympiske leker i Athen der Norge stilte med en rekke gode skyttere, blant dem Jul Braathe. I frigevær for lag tok Norge sølvmedalje med

OL 1906. Interiør av skytepaviljongen Athen 1906.

Jul på laget. Enda bedre gikk det under de olympiske leker i 1908 i London. Her tok Norge gullmedalje i skyting med frigevær for lag, også denne gangen med Jul på laget. Han var dermed den første Kolbotn beboer som tok gull i OL.

Han var også med i OL. i Stockholm i 1912. Her var han ikke med på det norske laget som her tok sølvmedalje, men han oppnådde en 15. plass individuelt.

Drunningsulykke

Men sommeren 1914 hente det en tragisk druningsulykke i Kolbotntjernet. Juul Braathe var nygift med Elise Fure fra Modum, og bodde fortsatt i villa Kringsjø på Kullebunden. Den 8. juli om kvelden var de ute på vannet i en liten pram. Da fikk Jul lyst på et bad,

kledde av seg og stupte ut i vannet fra prammen. Dermed kantret denne og kona falt også ut i vannet. Jul Braathe svømte straks bort til og fikk hjulpet kona delvis om bord i prammen. Men så plutselig sank han selv til bunns, etter at han trolig fikk et illebefinnende. På konas rop om hjelp kom det straks tre båter ut på vannet, men Jul Braathe var ikke å finne. Lensmannen ble også budsendt og sokning ble satt i gang. Først ved halv tolv tiden på kvelden ble han funnet på ca fem favners dyp et stykke fra land.

Veslebukta 1969. Motiv inn mot Kolbotn stasjonsområde. Stedet Jul Braathe druknet. Foto Steinar Karlsrud

Begravelse.

Aftenposten hadde en omtale fra ulykken den 9. juli 1914 og fra begravelsen tirsdag 14.juli 1914 hvor man blant annet kan lese: -”*Kontorchef Jul Braathe begravdes igaar under stor deltagelse fra Nordre Gravlunds kapell, som for anledningen var smukt dekoreret. En flerhed af byens skytterlag var fremmødt under florumvundne faner.*

Videre kan man lese:-”*Paa baaren, som bugnede af det vakreste blomsterflor, blev det nedlagt krans fra Kristiania østre skytterlag, fra Kristiania Skytterlag, fra Kristiania nordre skytterlag, fra Kullebunds idrettsforening m.fl.*

Dette er den tragiske historien til en kjent og berømt idrettsmann som vant olympisk gull så tidlig som i 1908 og som bodde på Kullebund, mens ennå Oppegård var en del av Nesodden herred. Man kan vel karakterisere han som Kolbotns første idrettsstjerne. Legg også merke til at Kullebund Idrettsforening la ned krans på båren. Dette var forløperen til Kullebund Idrettsklubb som ble stiftet i 1915.

De Norske skarpskyttere som i Athen OL 1906

Kilder: *Samtaler med oldebarnet Børre Sneltorp. Folketellinger fra Nesodden herred 1910. Norsk Idrettsleksikon 2007 av Tom Schanke. Avisutklipp fra Aftenposten fra 1914. Bildene er fra K. Joh. Haagensen: Athenfærden 1906 : Nordmændenes deltagelse i De Olympiske lege. Utg. 1907.*

Minneord - Nils Birger Olsen

I mai kom den triste beskjeden om at tidligere styremedlem Nils Birger Olsen hadde gått bort, 77 år gammel. Nils Birger kom inn i styret i 2013 og var sekretær i åtte år. Nils Birger kom opprinnelig fra Bergen og hadde vært offiser i Hæren i 37 år. Da han begynte i historielagets styre var han daglig leder for Forsvarsmuseets venner og historielaget dro virkelig nytte av denne fagkunnskapen og Nils Birgers kontakter når medlemsaktiviteter skulle planlegges. Både foredrag og flere turer med tema fra krig og forsvar over flere hundre år ble det i løpet av årene. Det var veldig lærerikt å ha med en fagperson som Nils Birger i styret. Den kunnskapsrike og alltid vennlige Nils Birger var litt av en ressursperson og ildsjel, han la ned mye arbeid i vervet i historielaget. Ved siden av skriving av referater fra innholdsrike styremøter og sørge for innhold til medlemsbladene ordnet han også historielagets etterhvert store samling av kart og flyfoto og lagde registre over dette. Han stilte opp på historielagets stand på Eventyrfestivalen hvert år og sørget for finurlige oppgaver til barna og velfylt utvalg av skrifter og kart til alle som stakk innom for en historieprat. Vi kommer til å savne praten med Nils!

Aktiviteter høsten 2024

Skrivekurs – ta vare på minnene. I samarbeid med Oppegård historielag og Den kulturelle spaserstokken. Kolben bibliotek 16. oktober kl. 18.00 – 20.00

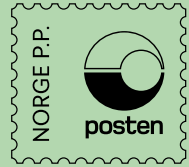
Trenger du litt oppmuntring og noen gode råd for å komme i gang med å skrive om minnene dine? Verden er i rask endring, og du tenker kanskje på at vi må ta vare på minnene fra i går, for barn og barnebarn. Kristi Kinsarvik har skrevet bok om sin egen barndom og familie. Da den kom ut, oppdaget hun at det var mange som ville ta vare på sine egne og familiens minner, men de trengte litt hjelp for å komme videre. Nå kommer hun til oss og kan gi noen gode råd. Hvordan kan vi huske mer enn vi tror, hvordan kan du kontrollere at det du skriver er noenlunde riktig? Dessuten kan du få noen gode råd om hvordan du kan ta vare på det du har skrevet. Det er mange måter å skrive på, og hun hevder at alle kan få det til. Dette enkle kurset som går over to og en halv time tar sikte på å hjelpe andre til å ta vare på minnene for den nærmeste familien. Gratisbilletter til kurset kan hentes ut på biblioteket og kolben.no.

Foredrag om speiderhistorie fra Oppegård. Kolben bibliotek, 29. oktober kl. 19.00

I anledning Kolbotnspeidernes hundreårsjubileum i 2022 skrev Steinar Karlsrud ned historien og har samlet inn en mengde bilder. En spennende fritidsaktivitet for barn og ungdom og nettverksbygging som også de voksne tok del i. Steinar Karlsrud forteller og viser bilder.

Nissestund med historielaget. Kolben bibliotek 23. november kl. 12.00

Kom og møt nissen på biblioteket - Follonissen (Haugebondenissen fra Vassbonn) kommer på besøk! Oppegård Historielag inviterer til en hyggelig nissestund med sang og fortellinger. Vi synger med nissen og hører om ulike nissetyper. Fra 3 år. Gratisbilletter kan hentes på biblioteket eller på kolben.no

Avsender: Oppegård Historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

Historielagets kalender 2025 lages rundt temaet:

Sang og musikk i Oppegård gjennom 110 år

Gamle Oppegård kommune har og har hatt et rikt sang- og musikkliv. Det tok ikke mange årene etter at Oppegård ble egen kommune i 1915 før de første glade tonene trillet ut av nydannede korps og kor. Det er ingen overdrivelse å hevde at flere tusen har vært engasjert i musikklivet i Oppegård gjennom mer enn hundre år. Derfor synes kalenderkomiteen i Oppegård historielag det var riktig å vie spesiell oppmerksomhet til kor og korps i kalenderen for 2025. Det tok ikke mange månedene etter at kalenderen for 2024 om Ingiergodset var ferdig trykt, før de syv medlemmene i komiteen begynte å granske gamle årbøker, søke i arkiver, lete etter gamle bilder og intervju tidligere og nåværende innbyggere om sang- og musikklivet.

Når kalenderen foreligger ved slutten av året kan du lese om det mer enn 100 år gamle Kolbotnkoret, historien om Oppegård janitsjar, som har arrangert over 30 nyttårs-konserter, om den legendariske Fløisbonnmusikalen, toneangivende kirkemusikere, pop- og rockeband (blant annet Beems, Norges eldste popband, som fremdeles holder det gående), kjente enkeltstående musikere som Radka Toneff og Ranni Rommen, pioneren Hans Knutsen, som stiftet en rekke korps i kommunen, det spesielle familie-koret Nordre Greverus mannskor som har eksistert i 75 år, virksomheten til daværende Oppegård musikkskole, artister som har kommet seg til scener utenfor Oppegård, jazzmiljøet, skolekorps, musikalkor og mye mer. Her er det lurt å ta en pustepause, for det kommer mer: dansemusikk, gammeldans, metalband og rap, gospelkor og musikal-ensemble. Resten ønsker redaksjonen å holde for seg selv til nærmere jul.

Vi er imponert over hvor viktig sang- og musikklivet har vært i kommunen gjennom mer enn hundre år og hvor godt det gror også i dag. Vi gleder oss til å presentere denne viktige delen av kulturlivet for befolkningen i gamle Oppegård.

De syv som jobber med kalenderen er Terje Ilhe, Gunnar Rogneflåten, Siri Iversen, Ole Endresen, Severin Breivik, Ragnfrid Kirkeberg Pedersen og Terje Fredriksen.